

AKTUELNO: "Svetski dan kontracepcije", 26. septembar 2021. godine

24.09.2021

Svetski dan kontracepcije

se obeleÅ¾ava svake godine 26. septembra. Kampanja je pokrenuta 2007. godine na globalnom nivou, sa ciljem da se istakne vaÅ¾nost upotrebe razliÅitih metoda kontracepcije i odgovornog seksualnog ponaÅ¾anja tako da se omoguÅi svim seksualno aktivnim osobama, posebno mladima, informisan izbor o njihovom seksualnom i reproduktivnom Å zdravlju.

Å

Planiranje porodice omoguÅava pojedincima i parovima da planiraju i ostvare Å i da planiraju vreme njihovog raÅanja i razmak izmeÅu poroÅaja. Planiranje porodice je, takoÅe, pitanje seksualnih i reproduktivnih prava. Pravo na seksualno i reproduktivno zdravlje predstavlja jedno od osnovnih ljudskih prava, koje podrazumeva da je ljudima omoguÅeno da ostvaruju bezbedne seksualne odnose na zadovoljstvo oba partnera, da ne doÅivljavaju prinudu i nasilje i da ne strahuju od seksualno prenosivih infekcija i neÅeljene trudnoÅte, kao i da mogu da kontroliÅu plodnost na naÅin koji ne izaziva neÅeljene posledice po njihovo zdravlje.Å

Å

Svetska zdravstvena organizacija (SZO) se zalaÅe za promociju planiranja porodice i kontracepcije, kreiranjem smernica zasnovanih na dokazima o bezbednosti i pruÅanju usluga kontracepcije i obezbeÅivanju ljudskih prava u programima kontracepcije.Å

Å KljuÅne Åinjenice:

â

U skoro svim regionima sveta uÅestalost koriÅenja kontraceptivnih metoda je najveÅta meÅu Åenama generativnog doba (15â49 godina) koje su u braku ili u vanbraÅnoj zajednici. Posmatrano na globalnom nivou, 63% Åena u generativnom dobu koje su u braku ili vanbraÅnoj zajednici koristi neki oblik kontracepcije. Upotreba kontracepcije bila je iznad 70% u Evropi, Latinskoj Americi, na Karibima i u Severnoj Americi, dok je u srednjoj i zapadnoj Africi bila ispod 25%.

â

Prema procenama SZO, 214 miliona Åena generativnog doba iz zemalja u razvoju u koje ne koriste nikakvu metodu kontracepcije imaju nezadovoljenu potrebu za modernom kontracepcijom.

â

Prema procenama SZO, upotreba modernih metoda kontracepcije spreÅila bi 308 miliona neplaniranih trudnoÅta, dok bi ispunjavanje svih nezadovoljenih potreba Åena za modernim metodima kontracepcije spreÅilo dodatnih 67 miliona neÅeljenih trudnoÅta na godiÅnjem nivou.

â

Prema procenama SZO, oko 15 miliona adolescenata koristi neku od modernih metoda kontracepcije, dok 23 miliona adolescenata ima nezadovoljenu potrebu za modernom kontracepcijom i stoga su pod poveÅanim rizikom od neÅeljene trudnoÅte.

â€“
Neke metode kontracepcije mogu da spreme prenoÅ¡enje HIV-a i drugih seksualno prenosivih infekcija. Å½ene koje Å¼ive sa HIV-om imaju u veÅ¡em procentu nezadovoljenu potrebu za planiranjem porodice i uslugama reproduktivnog zdravlja u odnosu na opÅ¡tu populaciju, delimiÄno zbog nedostatka ulaganja u integrisane usluge planiranja porodice.

Model
planiranja porodice u Republici Srbiji

StanovniÅ¡tvo
u Republici Srbiji preteÅ¡no primenjuje tradicionalne metode kontracepcije, a zbog njihove nedovoljne efikasnosti Åesto se suoÄava sa neÅ¼eljenom trudnoÅ¡om i pribegava indukovanom abortusu.

Prema
rezultatima poslednjeg reprezentativnog istraÅ¡ivanja viÅ¡estrukih pokazatelja, savremenu i efikasnu kontracepciju u Republici Srbiji koristi manje od petine Å¼ena iz opÅ¡te populacije koje su u braku ili vanbraÄnoj zajednici (21,4%), a tradicionalnu dvostruko viÅ¡e (40,8%). MeÄu modernim metodima kontracepcije najviÅ¡e se koristi kondom za muÅ¡karce (15,1%), mnogo reÄe kombinovana oralna kontracepcija (3,0%), intrauterini uloÅ¡ci (2,6%) i sterilizacija Å¼ene (0,6%).

MeÄu tradicionalnim metodima dominira metod prekinutog snoÅ¡aja (coitus interruptus) (31,4%), dok je metod izbegavanja odnosa u â€žplodnim danimaâ€ i ostale â€žprirodne metodeâ€ koristilo 9,5% ispitanica. Nijedan metod kontracepcije nikada nije koristilo 37,7%. Potrebe za kontracepcijom nisu zadovoljene kod 8,8% anketiranih Å¼ena.

Å

Å

Odgovorno seksualno ponaÅ¡anje i pandemija COVID-19

PoÅ¡to se korona virus prenosi, izmeÄu ostalog, bliskim fiziÄkim kontaktom, a kako seksualni odnos ukljuÄuje bliski fiziÄki kontakt, ne postoje mere koje mogu u znaÄajnoj meri smanjiti rizik od njegovog prenoÅ¡enja sa zaraÅ¼ene osobe na osetljivu osobu tokom seksualnog odnosa. Stoga je svaki seksualni odnos riziÄan za prenoÅ¡enje korona virusa i upuÅ¡tanjem u seksualni odnos ovaj rizik se jednostavno mora prihvatiti. S obzirom na naÄin prenoÅ¡enja, moguÅ¡nosti nfekcije je najveÅ¡ta tokom ljubljenja.

Preporuka za smanjenje rizika od prenoÅ¡enja korona virusa seksualnim odnosom odnosi se na seksualni odnos sa osobom sa kojom smo u bliskom svakodnevnom kontaktu, ili partnerom u stalnoj vezi, poput supruÅ¼nika i Å¼ivotnih partnera.

